

Innspel til Temaplan for breiband og digitalisering 2023-2029

Oppsummering

Innspill

Organisasjon	Bergen kommune
Navn	Hedda Høyer
E-post	hedda.hoyer@bergen.kommune.no

Digital infrastruktur

Temaplanen fastsetter den strategiske retningen for arbeidet med digital infrastruktur i fylket og adresserer mange viktige sider av digitaliseringen i årene som kommer. Det trekkes frem at det fortsatt er behov for å videreutvikle en grønn og sikker digital infrastruktur, og at det er et økende trusselbilde og utfordringer med digitalt utenforskap i Norge. Bergen kommune mener at det er positivt hvordan det nasjonale sikkerhetsarbeidet og gjennomførte initiativer trekkes frem. Det pågår i tillegg initiativer som temaplanen bør henviser til, herunder Digitaliseringsdirektoratets arbeid om felles sikkerhet i forvaltningen, og KS sin rapport om styrking av digital robusthet i kommunal sektor med foreslåtte tiltak.

I temaplanen vises det til at tekniske tiltak er et grunnleggende lag av sikkerhet i den digitale hverdagen, men at det ikke bidrar til å redusere risikoen for den største trusselen, nemlig den menneskelige faktoren. Derfor er det viktig at kunnskap om god informasjonssikkerhet inngår som et element i digital kompetanse. Bergen kommune vil trekke frem at tekniske tiltak kan være egnet til å redusere også slike risikoer. Disse fungerer best i kombinasjon med organisatoriske tiltak, herunder ved opplæring av menneskene som skal bruke teknologien.

Når det gjelder oppgradering til 5G, ønsker Bergen kommune å minne om at en slik oppgradering medfører manglende mobildekning i perioden 4G-basestasjon tas ned og 5G settes opp. I sentrumsnære områder vil dette normalt ikke være et problem, men i mer perifere områder der det kun er én basestasjon, vil befolkningen kunne oppleve manglende dekning, ofte over flere dager. Bergen erfarer at ekom-eierne har ulik praksis på å formidle planlagt arbeid rundt dette, noe som ytterligere kan forsterke utfordringene.

I tillegg må det nevnes at dagens velferdsteknologiløsninger som benyttes innen hjemmebaserte tjenester fortsatt benytter seg av 2G-teknologi. Nedbygging av 2G vil medføre en utfordring for denne tjenesteenheten med en betydelig økonomisk konsekvens for utskiftning av velferdsteknologi kompatibelt med 4G/5G.

Digital samfunnsutvikling

Når det gjelder eHelseområdet, deltar Bergen kommune sammen med de andre kommunene i regionale og nasjonale nettverk. I mars 2023 vedtok styringsgruppen i E-helse Vestland og Regionalt fag- og prioriteringsutvalg i DigiVestland å samordne seg i styringsstrukturen til DigiVestland. Dette er en del av KS sin samstyringsstruktur for digitalisering. KS ble gitt en tydelig rolle i arbeidet med digitalisering på landstinget i 2020. De regionale digitaliseringsnettverkene er sentrale i utførelsen av oppdraget. Regionalt arbeid på e-helseområdet vil derfor ivaretas videre av DigiVestland, og temaplanen bør oppdateres for å ivareta denne endringen hva gjelder referanser til tidligere E-helse Vestland.

Det er bra at viktigheten av beredskap og sikkerhet kommer frem i planen. Bergen kommune savner samtidig at både fysisk og digital beskyttelse av digital infrastruktur får bedre plass, det kunne kanskje vært et hovedmål i seg selv. Vi ønsker også å vise til at det er en nær sammenheng mellom dette området og digital sikkerhet, som er omtalt under digital infrastruktur.

Digital kompetanse

DigiVestland har en sentral rolle i utvikling, deling og samordning av digital kompetanse i Vestland og bør nevnes under «andre aktører» i kapittel 3.2.2.

Digital verdiskaping og innovasjon

I kapitlet om digital verdiskaping og innovasjon kunne det med fordel vært avsatt et kapittel om AI og maskinlæring. Dette er et høyaktuelt tema som vil være av betydning for samtlige av satsingsområdene som er foreslått. Her kunne fylkeskommunen beskrevet noe om hva som gjøres av for eksempel Universitetet i Bergen på feltet. Videre er Siva-inkubatorene nevnt, mens klyngene er utelatt. Bergen kommune mener at det kunne vært naturlig å trekke frem en del av klyngene, som for eksempel media- og fintechklyngen på Media City Bergen (MCB).

I sitt hovedmål og oppfølging av mål, skriver fylkeskommunen følgende i temaplanen:

Dei regionale kunnskapsmiljøa må knytast opp til relevante europeiske «data spaces» på områda helse, industri, landbruk, finans, mobilitet, grønn omstilling (green deal), energi, offentlig administrasjon og kompetanse.

Her bør også media inkluderes som en del av områdene som listes opp.

Bergen kommune er også usikker på om det er tilstrekkelig å «følge med på søknader og tildelingar i relevante program» for å følge opp måloppnåelse på området.

Andre innspill

Generelt syns Bergen kommune at dokumentet har uklare grenser og overlapp med samstyingsstrukturen som allerede er etablert på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Noen av de pågående og gjennomførte initiativene innenfor samstyingsstyringsstrukturen er omtalt i temaplanen, mens andre relevante deler ikke er nevnt. Bergen kommune mener at temaplanen i sin nåværende utforming vil bidra til uklarhet og fragmentert tilnærming på området, og at det ikke vil føre til samordning. Vi ønsker særlig å trekke frem:

- Den nasjonale digitaliseringsstrategien «Én digital offentlig sektor» setter rammer og føringer for alt digitaliseringsarbeid i offentlig sektor. Koblingen til den nasjonale strategien er utydelig, og dette skaper utydelighet om retningen for digitaliseringen.
- Arbeidet på området for e-helse omfatter mer enn det som er omtalt i temaplanen.
- Arbeidet i KS med digital infrastruktur. KS har blant annet tatt initiativ til flere gjennomganger av dagens dekning, kapasitet og robusthet.
- Det kommer ikke tydelig frem av temaplanen hvilke virkemidler Vestland fylkeskommune selv kan eller vil ta i bruk for å fremme måloppnåelse på de valgte satsingsområdene.

En temaplan for Vestland fylkeskommune som beskriver hvordan fylkeskommunen selv er en del av samstyingsstrukturen, kan sikre forutsigbarhet i hva som skal vektlegges i fylkeskommunens arbeid og prioriteringer. Vestland fylkeskommune bør imidlertid ikke foreslå nye mål og tiltak med virkning for

kommunene og andre aktører, eller mål og tiltak som vil motvirke den eksisterende samstyingsstrukturen. Dette vil etter Bergen kommunes vurdering være kompliserende elementer, som ikke bidrar til samordning. En tydeliggjøring av formål med temaplanen og hvordan denne skal henge sammen med fylkeskommunens konkrete virkemidler for å støtte og fremme digitaliseringsarbeidet, ville styrke planen.

Vi viser igjen til at det er samstyingsstrukturen for digitalisering som er strukturen KS operasjonaliserer vedtaket fra landstinget gjennom. Denne samstyingsstrukturen dekker både fylkeskommuner og kommuner, og begge nivå er representert i både styringsorganer og på mer fagspesifikt nivå, for eksempel i de ulike fag- og prioriteringsutvalgene.

Overlapp og uklarheter mellom fylkets temaplan og den eksisterende samstyingsstrukturen kan bli både ressurskrevende og motvirke effektiviteten i digitaliseringen av kommunene.

Innholdsmessig adresserer temaplanen mange viktige sider av digitaliseringen i årene som kommer. Personvern omtales imidlertid ikke i tilstrekkelig grad, og bør særlig gis nærmere beskrivelse i punktet om digital infrastruktur og digital kompetanse.

Digital infrastruktur

Notat om Felles sikkerhet i forvaltningen, kan leses her: <https://www.digdir.no/informasjossikkerhet/felles-sikkerhet-i-forvaltningen/4106>

KS: Styrking av digital robusthet i kommunal sektor. Rapporten kan leses her: <https://opengov.360online.com/Meetings/ks/File/Details/234712.PDF?fileName=Hovedrapport%20-%20Digital%20robusthet%20i%20kommunal%20sektor&fileSize=580752>